

Стенографски дневник

Библиотека
Институт история ЕКП
Инв. № 1414

НА

45. заседание

Четвъртък, 21 март 1946 г.

(Открито в 15 ч. 45 м.)

Председателствувал председателят Васил Коларов. Секретари: Трифон Трифонов и Ефрем Митев.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Съобщения:	Стр.	Стр.	
Отпуски	545	Издаване доверие и благодарност от председателя на Народното събрание Васил Коларов от негово име и от името на народното представителство към правителството и лично към министър-председателя Кимон Георгиев за умелото ръководство на държавните дела	547
Радиограма от генерал Вл. Стойчев, политически представител във Вашингтон, по случай годишнината от победата при Драва. (Прочитане от председателствувания Георги Трайков)	545	По дневния ред:	
Предложение на министър-председателя Кимон Георгиев за продължение на сесията до 31 май 1946 г. (Приемане).	547	Законопроекти: 1. За задължителната служба на санитарните лица. (Второ четене)	544
Указ за продължение на сесията до 31 май 1946 г. (Прочитане от министър-председателя Кимон Георгиев)	547	2. За покриване загубите и погасяване задълженията към Българската земеделска и кооперативна банка и други кредитори на земеделски кредитни кооперации, земеделски кооперативни синдикати и Земеделска кооперативна банка — Синдикална централа — София, пострадали от политическите събития през 1923 г. (Второ четене)	545
Съобщение на министър-председателя Кимон Георгиев, че правителството подава оставка и изказване благодарност към народното представителство за оказаното доверие и положениа труд при прокарване отечественофронтовската програма	547	Съобщение на председателствувания, че следващото заседание ще бъде след като се състави новото правителство	547
		Дневен ред за следващото заседание	547

Председател Васил Коларов: (Звъни) Заседанието се открива. (От заседанието отсъствуват следните народни представители: Александър Георгиев Чичовски, Архангел Дамьянов Попов, Асен Иванов Драгиса, Атанас Колев Биволарски, Бочо Илиев Бочев, Васил Данаилов Юруков, Вера Костова Македонска, Георги Великов Данков, Георги Иванов Попов, Георги Толоров Карафезиев, Груди Атанасов Димитров, Димитър Димитров Икономов, Димитър Панайотов Иванов, Диню Толоров Станчев, Екатерина Стефанова Аврамова, Желю Господинов Желев, Желязко Стефанов Петров, Иван Димитров Станков, Иван Евтимов Тренчев, д-р Иван Иванов Пашов, Иван Каменов Толоров, Иван Колев Топчиев, Кръстю Георгиев Стойчев, Любомир Иванов Коларов, Марин Стаев Маринов, Мария Найденова Тотева, Милан Панков Маджарски, Митю Генева Митков, Николай Иванов Калев, Пело Иванов Пеловски, д-р Петър Георгиев Пачев, Райко Дамьянов Райков, Спас Николов Христов, Станю Василев Попов, Стою Иванов Неделчев, Филип Георгиев Филипов, Христо Георгиев Джонджоров и Хюсеин Еминов Имамов)

Преди да пристъпим към разглеждане на дневния ред, председателството съобщава, че е разрешило отпуски на следните г-да народни представители: Александър Ковачев — 2 дена, Али Чепчиев — 2 дена, Георги Данков — 2 дена, Димитър Панайотов — 2 дена, Желязко Стефанов — 2 дена, Иван Каменов — 3 дни, Иван Топчиев — 2 дена, Манол Денев — 2 дена, Мария Тотева — 2 дена, Митю Генева — 2 дена, Николай Калев — 2 дена, Пенчо Шейтанов — 2 дена, Станимир Гърнев — 2 дена, Билял Дурмазов — 2 дена, Атанас Биволарски — 3 дни, Христо Джонджоров — 1 ден, Хайрула Османов — 2 дена и Вера Македонска — 1 ден.

Народният представител Васил Чобанов иска 4 дни отпуск. Тъй като той се е ползвал с повече от 20 дни отпуск, неговата молба подлежи да бъде удовлетворена от Народното събрание.

Моля г-да народните представители, които са съгласни да се разреши на народния представител Васил Чобанов 4 дни отпуск, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Постъпила е една телеграма, която председателството счита за необходимо да съобщи на Народното събрание.

Подпредседател Георги Трайков: (Става прав. Чете)
„Радиограма, Вашингтон. Господин Васил Коларов, председател на Народното събрание, София.

В годишнината от славните дни, през които възроденото на 9 септември българско воинство разби на бреговете на Драва последните усилия и надежди на германския фашизъм, изпращам Вам и на всички народни представители сърдечен привет и пожелания да браните в мир интересите на народа със същия ентузиазъм и готовност за саможертва, с каквито във война ги бранеха бойците, които амах честта да воля.

Генерал Владимир Стойчев“.

(Всички народни представители и министри стават прави и бурно и продължително ръкопляскаат)

Председател Васил Коларов: Минаваме на дневния ред:

Второ четене на законопроекта за временна задължителна служба на санитарните лица.

Има думата г-н секретарят.

Секретар Трифон Трифонов (зв): (Чете)

„ЗАКОН

за временна задължителна служба на санитарните лица“.

Председател Васил Коларов: Моля г-да народните представители, които приемат заглавието на закона, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Трифон Трифонов (зв): Комисията направи изменения в първоначалния текст на член единствен и предвиди нова алинея. Член единствен добива следната редакция: (Чете)

„Всички санитарни лица, които нямат двегодишна селска служба и са не по-възрастни от 45 години, се поставят на разположение на министъра на народното здраве, който, в екстрени случаи, за задоволяване здравните нужди на населението, може да ги назначава или командирова на някоя служба за срок от 6 месеца в течение на две години.

Санитарно лице, което откаже да приеме такава служба, се лишава от правоспособност като такова, с заповед на министъра на народното здраве, за срок до 3 години.

Настоящият закон не засяга санитарните лица на щатна служба към военното ведомство и медицинските факултети.“

Председател Васил Коларов: Моля г-да народните представители, които приемат член единствен, както се докладва, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме към следващата точка от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за погасяване от фонда за гокриване загубите на банката при Българската земеделска и кооперативна банка загуби и задължения към банката на някои кооперации и синдикати.

Има думата г-н докладчикът.

Докладчик Коста Дачев (з): Г-да народни представители! Ще ви докладвам текста на закона, както е приет от комисията по Министерството на земеделието и държавните имоти: (Чете)

ЗАКОН

за покриване загуби и погасяване задължения към Българската земеделска и кооперативна банка и други кредитори на земеделски кредитни кооперации, земеделски кооперативни синдикати и Земеделска кооперативна банка — Синдикална централа — София, пострадали от политическите събития през 1923 г.

Председател Васил Коларов: Моля, г-да народните представители, които приемат чл. 3, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Коста Дачев (з): (Чете)

„Чл. 1. Разрешава се на Българската земеделска и кооперативна банка да изразходва от фонда за покриване загубите на същата банка сумата 13.763.661 лв., за да покрие поетите и разпределени между долужброените кооперации загуби, включително лихвите на ликвидирани или още с неприключена ликвидация земеделски синдикати.

Земел. кредит. кооперация	Седалище	Поети загуби вкл. лихвите
I. От Синдиката „Искър“, гр. Оряхово		
1. „Взаимопомощ“, с. Горни Вадин		1.029.480 лв.
2. „Орач“, с. Остров		964.375 „
3. „Сейч“, с. Долни Вадин		189.827 „
4. „Помощ“, с. Хайредин		551.171 „
5. „Свобода“, с. Хърлец		309.734 „
6. „Вз. помощ“, с. Крива бара		231.593 „
7. „Защита“, гр. Оряхово		34.231 „
8. „Дунав“, с. Борил		1.042.429 „
9. „Дунав“, с. Брегаре		1.336.807 „
10. „Съгласие“, с. Ставерци		515.103 „
11. „Сполука“, с. Долни Луковит		1.525.931 „
12. „ „ „ с. Крушовене		885.849 „
13. „ „ „ с. Гигенска махала		89.327 „
14. „ „ „ с. Ряховица		997.579 „
15. „ „ „ с. Староселци		101.566 „
16. „Напредък“, гр. Кнежа		1.173.564 „
II. От синдиката „Орач“, гр. Разград		
1. „Всеотрадна“, с. Осенец		396.635 лв.
2. „Съгласие“, с. Ц. Калоян		300.000 „
3. „Единство“, с. Дряновец		420.000 „
4. „Подкрепа“, с. Сеюво		283.382 „
5. „Стопанство“, с. Кривия		200.000 „
6. „Съгласие“, с. Каменово		171.744 „
7. „Подпомагане“, с. Голчи		160.000 „
8. „Напредък“, с. Калово		5.163 „
9. „Св. К. и Методи“, с. Матагоново		26.996 „
10. „Жетвар“, с. Побит камък		235.000 „
11. „Орач“, с. Батемберг		221.927 „
12. „Св. Троица“, гр. Разград		83.248 „
13. „Съгласие“, с. Телец		128.000 „
14. „Подкрепа“, с. Желязковци		80.000 „
III. От синдиката „Земеделец“, Сомовит		
1. „Вз. помощ“, с. Гиг. махала		72.000 „
Всичко		13.763.661 лв.

Председател Васил Коларов: Моля, г-да народните представители, които приемат чл. 1, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Коста Дачев (з): (Чете)

„Чл. 2. Да се погаси от същия фонд сумата 643.595 лв., представляваща задължение по кредитори сметки на синдиката „Ботев“, в гр. Оряхово към следните кооперативни сдружения:

1. Кредитна коопер. „Помощ“, с. Хайредин	3.134 лв.
2. „ „ „ „Нива“, с. Галово	533.770 „
3. „ „ „ „Пчела“, с. Селановци	14.385 „
4. „ „ „ „Съгласие“, с. Букьовци	7.333 „
5. „ „ „ „Земеделец“, с. Бутан	9.286 „
6. „ „ „ „Светкавица“, с. Козлодуй	7.658 „
7. „ „ „ „Свобода“, с. Хърлец	23.532 „
8. „ „ „ „Напред“, с. Галиче	2.085 „
9. Към други кредитори	42.412 „
Всичко	643.595 лв.

Председател Васил Коларов: Моля, г-да народните представители, които приемат чл. 2, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Коста Дачев (з): (Чете)

„Чл. 3. Ако някоя от изброените по-горе кооперации дължат на Българската земеделска и кооперативна банка: по заеми, сключени за покриване на поети загуби от ликвидирани или още с неприключена ликвидация синдикати: „Искър“, в гр. Оряхово, „Орач“, в гр. Разград, „Земеделец“, в гр. Сомовит, и „Ботев“, в гр. Оряхово, или по други заеми без оглед на произхода им, с получените суми кооперациите погасяват най-напред задължението от първата група и след това онези от втората. Ако кооперациите нямат задължения към банката, съответните суми се оставят на тяхно разположение.“

Председател Васил Коларов: Моля, г-да народните представители, които приемат чл. 3, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Коста Дачев (з): (Чете)

„Чл. 4. Разрешава се на Българската земеделска и кооперативна банка от същия фонд да погаси следните задължения към банката на районните кооперативни земеделски синдикати: „Искра“ в с. Две могили, Беленска околия, „Искър“, в гр. Оряхово, и на Земеделска кооперативна банка — Синдикална централа, в гр. София, възлизащи на обща сума 4.024.064 лв.:

1. „Искър“, с. Две могили	361.022 лв.
2. „Искър“, гр. Оряхово	1.627.057 „
3. Синдикална централа — София	2.035.985 „
Всичко	4.024.064 лв.

Председател Васил Коларов: Моля, г-да народните представители, които приемат чл. 4, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Коста Дачев (з): (Чете)

„Чл. 5. Разрешава се на Българската земеделска и кооперативна банка да погаси от същия фонд сумата 2.329.800 лв. вземания по кредитори сметки на кооперативни организации, поети за изплащане от земеделското индустриално кооперативно сдружение „Южна България“ — мелница гара Карнобат, от ликвидирания Агенция на южнобългарските кооперативни синдикати, гр. Бургас, както следва:

1. Зем. коопер. синдикат в гр. Борисовград	46.500 лв.
2. „ „ „ гр. Айтос	474.400 „
3. „ „ „ гр. Бургас	246.800 „
4. „ „ „ гр. Чирпан	241.000 „
5. „ „ „ гр. Страджа	121.000 „
6. „ „ „ гр. Харманли	83.000 „
7. „ „ „ гара Раднево	26.300 „
8. „ „ „ гр. Карнобат	293.000 „
9. „ „ „ гр. Ямбол	326.800 „
10. Кредитна зем. кооперация, с. Каблешково	21.000 „
11. Земел. кооп. сдружения „Южна България“ гр. Карнобат	540.000 „
Всичко	2.329.800 лв.

Председател Васил Коларов: Моля, г-да народните представители, които приемат чл. 5, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Коста Дачев (з): (Чете)

„Чл. 6. Разрешава се на Българската земеделска и кооперативна банка да изплати от същия фонд вземанията на кредитори на Земеделска кооперативна банка — Синдикална централа, София, в несъстоятелност, в размер не повече от 4.000.000 лв. и окончателно приети от Софийския областен съд. Същият съд представя на банката списъка на кредитори с точно обозначение на сумата, която ще се плати на всеки кредитор.

При изплащането на вземанията им, кредитори представят на банката биринчески удостоверения съгласно закона за събиране преките данъци.“

Председател Васил Коларов: Моля, г-да народните представители, които приемат чл. 6, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Коста Дачев (з): (Чете)

„Чл. 7. Делото по несъстоятелността на Земеделска кооперативна банка — Синдикална централа, се закрива без право на подновяване, а останалото имущество и архивите на централата се предават на Българска земеделска и кооперативна банка — Софийски клон.

Несъстоятелността се освобождава от плащане съдебно мито, берии и фонд съдебни сгради.

Възнаграждението на синдика по несъстоятелност ще изплати банката от същия фонд след като бъде определено от съда.“

Председател Васил Коларов: Моля, г-да народните представители, които приемат чл. 7, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Коста Дачев (з): (Чете)

„Чл. 8. Ако в срок от 6 месеца от деня на публикуването на закона някоя от кредитори на Земеделска и кооперативна банка — Синдикална централа, не се явят да получат вземанията си, резервираните за тях суми се връщат на фонда и заинтересуваните губят своите права.“

Председател Васил Коларов: Моля, г-да народните представители, които приемат чл. 8, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Коста Дачев (з): (Чете)

„Чл. 9. Така изразходваните суми от фонда за покриване загубите на банката не се смятат като печалба на казаните кооперативни организации и не подлежат на никакво данъчно облагане.“

Председател Васил Коларов: Моля, г-да народните представители, които приемат чл. 9, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г-н министър-председателят.

Министър-председател Кимон Георгиев: Уважаеми г-жи и г-да народни представители! Според конституцията, на 28 т. м. изтича срокът на редовната сесия на Народното събрание. Нам ни остава, следователно, да законодателствуваме още една седмица, в която имаме нормално всички четири редовни заседания, а в същото време нам ни предстои още значителна работа — между другото гласуването на бюджета на държавните железници.

Ето защо аз считам, че е полезно и необходимо да се съгласите да продължим заседанията на Народното събрание до края на м. май.

Съгласно чл. 129 от конституцията, за продължаване заседанията на Народното събрание е необходимо съгласието на г-да регентите и на народното представителство. Аз имам вече съгласието на г-да регентите за продължаване сесията на Народното събрание.

Моля ви, ако се съгласите, да приемете и да гласувате моето предложение: сесията на Народното събрание да продължи до края на м. май. Моля г-на председателя да гласува това предложение.

Председател Васил Коларов: Поставям това предложение на гласуване.

Моля г-да народните представители, които са съгласни да бъде продължена настоящата сесия на Народното събрание до 31 май 1946 г., да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието присма.

Има думата г-н министър-председателят.

Министър-председател Кимон Георгиев: Понеже имам съгласието, както вече казах, на г-да регентите и на народното представителство, ще ви прочета указа, който г-да регентите вече подписаха във връзка с въпроса за продължаване заседанията на Народното събрание. (Чете) „В името на Негово Величество Царя, ние регентите на България, по доклада на министър-председателя под № 92, от 21 март 1946 г., на основание чл. 129 от конституцията постановихме и постановяваме:

Да се продължат заседанията на първата редовна сесия на XXVI обикновено Народно събрание до 31 май 1946 г. включително.

Изпълнението на настоящия указ се възлага на министър-председателя. Издаден в София на 21 март 1946 г.“ (Ръкоплескания)

Г-да народни представители! Снощи Министерският съвет се занимава с един извънредно важен въпрос, който считам, че е необходимо да ви доведе до сведения.

По този случай от името на Министерския съвет ще ви прочета, във връзка с решението от снощи, следната декларация: (Чете)

„Г-да народни представители! Вие приехте преди няколко дни държавния бюджет за настоящата 1946 г., и с това завършихте, така да се каже, първия период от вашата законодателна дейност. По този повод аз вече имах случай и сега правителството смята за свой дълг да ви изкаже искрената си благодарност за съдействието, което му оказвахте от първия ден на вашата работа досега, и за доверието, с което вие се отнасяхте към всички негови инициативи и предложения.

Още при общите разисквания по отговора на тронното слово се очерта по недвусмислен начин пълно единодушие между правителството и народното представителство по основните начала на нашата държавна и национална политика. Същият дух на съгласие и сътрудничество продължаваше да се проявява и в цялата по-нататъшна дейност на Народното събрание. Така, за късото време от 15 декември до сега вие гласувахте, по предложение на правителството, редица законодателни актове, предназначени да отговорят на важни и настоящи нужди на страната и същевременно на програмата на Отечествения фронт. Измежду тия актове тук ще споменем закона за хигиенизирането на селото, закона за подобрене на земеделското производство, закона за трудовата поземлена собственост, за конфискуването на придобитите чрез спекула или по незакоен начин богатства и др., между които желая да отбележа закона за учредяването на двете нови творчески стопански министерства, а именно: на индустрията и на електрификацията, водите и природните богатства.

Също така израз на вашето доверие вие ни дадохте с това, че одобрихте наредбите-закопи, издадени от Министерския съвет през периода от 9 септември 1944 г. до откриването на Народното събрание. И най-после, изготвянето на държавния бюджет за 1946 г. се извърши в дух на голяма загриженост за интересите на страната и в пълно сътрудничество и доверие между правителството и народните представители. Ние работихме задружно и положихме всички усилия, за да дадем закони, произтичащи от нашата отечественофронтиска програма и които съвместно работят за широк размах на днешното управление, както и за неговата непоколебима воля да отговори възможно най-пълно на народните нужди и да осигури условията за един бърз и всеопащан напредък на нова, демократична и възродена България.

Г-да народни представители! За това доверие, оказано от вас на правителството, което имам честта да представявам, ние за благодарим от все сърдце, защото то ни позволи да изпълним много от

задачите, които лежат и тежат върху нас. Независимо обаче от мисловия случай, в който народното представителство подчерта доверието си към правителството, за да се даде по-непосредствена възможност на Парламентата и на г-да регентите да участвуват и съдействуват в изграждане управлението на страната, правителството реши да сложи своята оставка и се счита задължено да ви уведоми за това си намерение.

Във връзка с това ние ви молим да се съгласите да бъдат отложени заседанията на Народното събрание до образуването на новото правителство, като сме уверени, че ще се постигне едно раз-решение, което ще бъде както в съгласие с волята на народното представителство, така и възможно най-добре съобразено с интересите на страната. Ние не се съмняваме, че новото правителство, което ще се състави в резултат на откритите така съвещания, ще възплъти най-широко творческия дух на днешното управление за безспирен напредък и ще отговори още по-пълно на надеждите и очакванията на българския народ, който след историческата дата на 9 септември 1944 г. по-здравото своите съдбини в собствените си ръце.

Да живее народното представителство!

Да живее Отечественият фронт!

Да живее свободна, независима, демократична и мощна България! (Бюрото, министрите и народните представители стават прави и продължително ръкоплескат)

Председател Васил Коларов: (Става прав) Г-да народни представители! Убедено, че изразява вашата единодушна воля, правителството на Народното събрание дължи да заяви следното по повод декларацията на министър-председателя, която ние току-що изслушавме.

Народното събрание взема акт от заявлението на г-н министър-председателя, че правителството е решило да подаде своята оставка, и то споделя напълно мотивите, които са продикували на Министерския съвет да вземе това решение.

Народното събрание от своя страна потвърждава и подчертава, че от деня на своето откриване и до днес то е работило задружно с правителството и при пълно разбиране и взаимно доверие с него то е одобрило и гласувало всички наредби и закони, които легнаха в основата на отечественофронтиска България.

През цялата негова дейност не е възниквало никакво съществено разхождане между него и правителството по който и да е въпрос на държавното управление или на националната политика.

В последното свое заседание Народното събрание прие окончателно бюджета на държавата за 1946 г. и с тоя свой акт то още веднаж продемонстрира своето пълно доверие в правителството.

При тия условия свидетелство за висок патриотизъм и държавническа мъдрост е готовността на правителството да предостави на народното представителство възможността да се произнесе върху бъдещото управление на държавата и върху състава на бъдещото правителство.

То ще приветства всяка промяна в правителството, която би усилила неговата работоспособност и би повдигнала още повече неговия авторитет и доверие в страната и сред нашите приятели в чужбина.

Изразявайки благодарността на Народното събрание към правителството и лично към министър-председателя г-н Кимон Георгиев (Продължителни ръкоплескания) за тяхното умело ръководство на държавните дела през един от най-отговорните периоди на нашата история и в пълно съгласие с единодушното схващане на народното представителство, правителството дължи да заяви, че Отечественият фронт е единствената общественно-политическа сила и формация у нас, която е способна да осигури днес една твърда народна власт (Ръкоплескания) и да излъчи едно отговорно, представително и истински демократично правителство (Ръкоплескания). Заедно с това народното представителство изказва своето доверие на г-н Кимон Георгиев, като председател на бъдещото отечественофронтиско правителство. (Викове, „Ура!“ и продължителни ръкоплескания: Бюрото, министрите и народните представители стават прави)

Някой от народните представители: Да живее бъдещият министър-председател!

Председател Васил Коларов: Да живее свободна, демократическа и независима България! (Ръкоплескания)

Да живее българският народ! (Бюрото, министрите и народните представители стават прави и продължително ръкоплескат)

Председателството предлага да се отложат заседанията на Народното събрание до образуването на новото правителство.

Моля г-да народните представители, които присмат това предложение, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието присма.

Заседанието се вдига.

(Вдигнато в 16 ч. 17 м.)

Председател: **ВАСИЛ КОЛАРОВ**

Секретари: **ТРИФОН ТРИФОНОВ**
ЕФРЕМ МИТЕВ

Началник на Стенографското отделение: **ДОНЧО ДУКОВ**